

Kongekrabbe

Status og råd

Kongekrabbe i norsk sone forvaltes av norske myndigheter. Forvaltningen har to målsettinger: 1) å opprettholde et langsiktig fiskeri innenfor et avgrenset område i Øst-Finnmark, og 2) begrense spredning av kongekrabbe utenfor dette området. Høsten 2013 kartla Havforskningsinstituttet bestanden av kongekrabbe i fjordene mellom Varanger og Porsanger samt de ytre områdene fra 26°Ø til grensen mot Russland.

I bestandsrådgivningen på kongekrabbe benyttes en produksjonsmodell som beregner relativ bestandsstørrelse og utbytte (i tonn) ved forskjellige bestandsstørrelser. Figuren under viser at den relative bestandsstørrelsen av fangstbar hannkrabbe (skjoldlengde > 130 mm) er redusert siden 2004 og ligger nå under nivået som gir høyest langtidsutbytte. Fiskedødeligheten økte fram til 2008, men er redusert den senere tid. En ytterligere nedgang i 2013 er sannsynligvis årsaken til en liten økning i bestandsstørrelsen i 2013. Dagens bestandsnivå er lavt og fiskedødeligheten er høy. Denne situasjonen bidrar til lave kvoter, men samtidig reduseres sjansene for en videre spredning av krabben.

Fiskeri

Kongekrabbe fiskes med teiner, hovedsakelig i fjordene og i kystnært farvann langs Øst-Finnmark. I 2013 deltok 474 fartøyer i det kvoteregulerte fisket. Kvoten var på 900 tonn hannkrabber og fangsten var ca. 1000 tonn. Utenfor det kvoteregulerte området er det fritt fiskeri.

Spredning og økosystemeffekter

Forskningen på økosystemeffekter av kongekrabbe er konsentrert om spredningen og effekter på bunnsfaunaen. Spredningen nordover i Barentshavet er liten, mens det foregår en viss spredning av krabben vestover langs kysten.

Forskning på kongekrabbens effekter på bunnsfaunaen i Varangerfjorden viser at en rekke organismer på bløtbunn er redusert eller helt borte fra områder hvor krabben har oppholdt seg i store mengder over lang tid. Dette gjelder spesielt pigghuder, børstemark og større muslinger. Studiene fra Varangerfjorden indikerer også at fjerning av dyr som lever nede i sedimentene bidrar til at kvaliteten på sedimentene reduseres ved at transporten av oksygen nedover i bunnsedimentene forsvinner.

Kongekrabbe – *Paralithodes camtschaticus* – King crab

Utbredelse: Langs kystområdene og til havs i det sørlige Barentshavet, på dyp fra ca. 5–400 m, avhengig av årstid.

Størrelse: Blir sjelden 8 kg, skjoldlengde på 0,1–23 cm i norske farvann.

Føde: Bunndyr og alger. Børstemark og små muslinger står øverst på listen over byttedyr.

Kvoteråd 2014: Kvoten bør ikke overstige 900 tonn hannkrabber (som i 2013).

Kvote 2014/15: Kvoten er enda ikke fastsatt.

Fangst 2013: Ca. 1000 tonn.

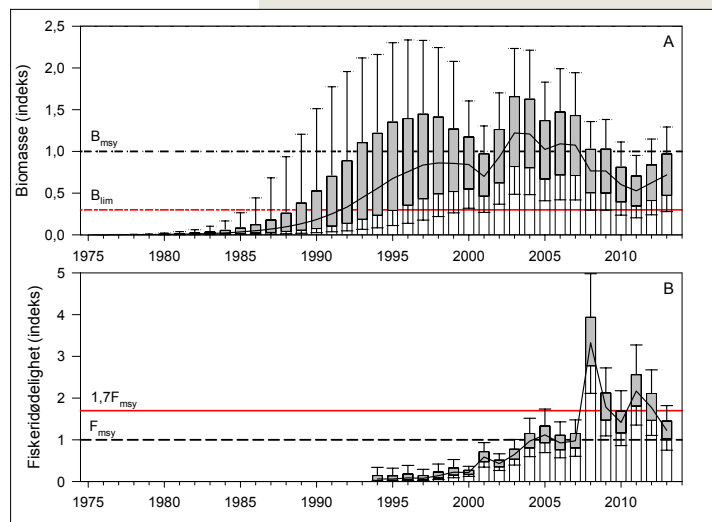
Fakta om bestanden:

Kongekrabbe er introdusert til Barentshavet fra Kamtschatka-området i Asia på 1960-tallet, og har spredd seg i hele det sørlige Barentshavet. Naturlig utbredelsesområde er Beringhavet og det nordlige Stillehav. Utbredelsen i Barentshavet går i øst til øya Kolgujev, i nord til Gåsbanken og i vest til Kvenangen. I russisk sone har krabben spredd seg mer ut i åpne havområder enn på norsk side. Siden kongekrabben er en fremmed art, blir eventuelle økosystemeffekter den kan ha overvåket nøye.

Krabben er en kaldtvannsort, og finnes helst ved lave temperaturer (1–4 °C). Den blir kjønnsmoden når skjoldlengden er ca. 11 cm, og går med utrogn hele året før eggene klekkes om våren. Larvene har et pelagisk stadium som varer ca. 1,5 måned før de bunnslår på grunt vann. Der oppholder yngelen seg de første 2–3 årene.

Utvikling i bestandsstørrelse av hannkongekrabber over fangstbar størrelse i norsk sone 1975–2013 (A), og fiskedødeligheten (B) i samme periode. Stiplede horisontale linjer angir biologiske referansepunkter som benyttes i rådgivningen. Vertikale linjer angir variasjonen i estimatene (95 % konfidensintervall) og vertikale søyler er interkvartiler (25–75 %). Heltrukken linje angir medianen.

Development in relative stock size of legal male king crabs in Norwegian waters 1975–2013. Horizontal stipled lines indicate biological reference points related to the assessment of the crab stock. Vertical lines indicate variation in estimates (95 % CI) and vertical bars are interquartiles (25–75 %). Solid line show median of estimates.

Kontaktperson: Jan H. Sundet | jan.h.sundet@imr.no